Parallelsessie Informatie en Ontmoeting / Beraad en Advies, 2 december 2021
Opvang Vluchtelingen
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	mevrouw A. Mager
Raadsgriffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie - VVD-D66-SP-GroenLinks-Gorcum Actief-Lid Van Mourik
Portefeuillehouder:	de heer R. van Doesburg
Ambtelijk:	de heer E. Wolters
Inspreker:	de heer W. Rijneveld (KLIK)
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Zij licht het doel van deze sessie toe.

Opvang Vluchtelingen

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) heeft de gemeente gevraagd tijdelijk vluchtelingen op te vangen in een riviercruiseschip in Gorinchem. Het gaat om het verblijf van rond de 150 vluchtelingen voor de periode van 13 december 2021 tot 1 april 2022. Met een verlengingsoptie onder wederzijds goedvinden van een half jaar. De opvang is nodig omdat de huidige reguliere opvanglocaties absoluut vol zitten.

Eerder dit jaar is door uw raad de bereidheid uitgesproken om in Gorinchem passende, kleinschalige opvang van statushouders en kansrijke asielzoekers te faciliteren en daarover met raad, college en inwoners het gesprek aan te gaan. Het college onderzoekt momenteel de mogelijkheden hiervoor. Dit kan niet op korte termijn gerealiseerd worden. Daarom werkt het college nu aan deze tussenoplossing.

De heer Rijneveld spreekt in. Hij bedankt voor het vertrouwen dat hij kreeg om de noodopvang van de recente vier weken te coördineren. In korte tijd is een serie activiteiten ontwikkeld. Gezamenlijk heeft men laten zien hoe Gorinchem haar tijdelijke bewoners wil welkom heten. De goede ervaringen zijn voor het COA wellicht aanleiding geweest om zelf een pand in de stad aan te kopen dat op de langere termijn kan fungeren als noodopvang. Vanaf dag nul was bekend dat de urgentie na 4 weken niet veel minder zou zijn. Het pand functioneert prima, er zijn geen incidenten geweest en vrijwel geen klachten. Iedereen vraagt waarom de opvang niet langer dan 4 weken kan zijn. Iedereen weet dat het inrichten en inregelen van het pand veel kost. De mensen zitten nu weer in een sporthal in Leeuwarden, zonder plafond, met een dun wandje, zonder keuken en vrijwel geen privacy of op een koude boot in Hellevoetsluis. Naast dit prachtige functionerende gebouw gaat Gorinchem ook zo'n boot leggen. Hij weet dat er politieke beloften zijn gedaan, maar misschien was het niet zo slim om te beloven dat de humanitaire noodsituatie maar 4 weken zou duren. Hij is benieuwd hoeveel belastinggeld er met deze extra operatie gemoeid is (de boot die niet nodig is en alle onnodige logistiek) en het gesleep met mensen in een onnodige verhuizing. Hij twijfelt er niet aan dat er mensen zijn die blij zijn met de boot zodat het gebouw leeg blijft, maar de meeste mensen begrijpen er helemaal niets van. Hij pleit ervoor het gebouw nog wat langer te gebruiken voor deze humanitaire situatie. Als dit niet mogelijk is, is KLIK blij dat Gorinchem haar verantwoordelijkheid neemt en deze boot laat komen, maar het blijft een gekke situatie. Hij wenst de raad wijsheid in het nemen van een besluit dat gestoeld is op barmhartigheid. In beide situaties is zijn organisatie meer dan bereid om de handen opnieuw uit de mouwen te steken samen met de rest van Gorinchem.

Wethouder Van Doesburg is niet persoonlijk aanwezig omdat hij corona heeft. Hij geeft aan dat de gemeente blij is met de inspanningen van KLIK. Gorinchem heeft eerder een besluit genomen over het Belastingkantoor en daarvan is afgeweken door toch 4 weken te helpen op verzoek van het COA waardoor de overbrugging goed is verlopen. Over dit onderwerp is op verschillende momenten gesproken in de raad en met de fractievoorzitters, soms in beslotenheid. Daaruit is duidelijk geworden dat er veel draagvlak is voor de opvang van vluchtelingen in Gorinchem, misschien zelfs eensgezindheid. Besloten is om het Belastingkantoor niet in te zetten, maar er wordt wel voor gekozen om duurzame vluchtelingenopvang in Gorinchem te realiseren voor kansrijke asielzoekers en statushouders. Daarnaast is besloten om op het afgebakende verzoek van het COA in te gaan waardoor het Belastingkantoor ter overbrugging even dienst heeft gedaan voor noodopvang. Dat er verschil van inzicht was over de duur is hierbij absoluut een gegeven. Omdat aangevoeld werd dat er raadsbreed sympathie was om iets te doen richting het COA is besloten om een extra bod te doen naast kleinschalige opvang. Omdat de ideeën met de cruiseschepen opkwamen, is bedacht dat Gorinchem hier ook een bijdrage in kan leveren waarbij wordt gehoopt op een breed draagvlak.
Op 16 november is in beslotenheid met de fractievoorzitters gesproken, maar tijdens dat gesprek bleek dat zij zich overvallen voelden. Juist op dit gevoelige thema vindt het college het belangrijk dat de eensgezindheid wordt bewaard. Dat is met deze actie niet gelukt en daar biedt hij zijn excuses voor aan.

De voorzitter vult aan dat de notulen van het betreffende fractievoorzittersoverleg inmiddels op iBabs zijn geplaatst.

De heer Wolters verzorgt een presentatie. Wat voorligt, is een voorstel met als kernvraag dat aan de raad toestemming wordt gevraagd voor noodopvang voor ongeveer 150 vluchtelingen voor de periode van 13 december tot 1 april 2022 op een riviercruiseschip aan de Handelskade. Het gaat om het lenigen van nood, maar het is ook een tussenoplossing op weg naar kleinschalige opvang waar meer tijd voor nodig is om dat te realiseren. In de vraag van het COA zit ook een verlengingsoptie, maar dit vergt opnieuw besluitvorming in de raad.
Hij gaat nader in op de participatie die heeft plaatsgevonden. Op 16 november is besloten dat er vanavond een gecombineerde I&O en B&A sessie zou plaatsvinden, waarna op 9 december een besluit wordt genomen. In het omliggende gebied van de boot zijn 500 mensen opgeroepen om zich telefonisch of per mail tot de gemeente te wenden om zich aan te melden voor een informatieavond. Daarnaast is gecommuniceerd op het digitale platform SamenGorinchem. Hierna volgde slechts één aanmelding. Vervolgens is besloten om huis-aan-huis te gaan waarna uiteindelijk met 107 huishoudens is gesproken. Gebleken is dat in 100 gevallen neutraal tot positief werd gereageerd met betrekking tot de komst van de boot voor vluchtelingen. Door 5 mensen werd negatief gereageerd en werden zorgen geuit, 2 mensen stonden echt afwijzend tegenover dit idee. Hij toont afsluitend de inhoudelijke reacties.

De voorzitter biedt gelegenheid om vragen te stellen naar aanleiding van de presentaties.

De heer Van Breemen merkt op dat in de infographic wordt aangegeven dat 100 mensen neutraal tot positief waren. Hij zou dit liever uitgesplitst zien naar verhouding. Hij complimenteert KLIK met de inspraak en de aandachtspunten. Hij vraagt of de looproutes naar het Piazzacentrum en de binnenstad ook zijn meegenomen.

De heer Wolters geeft aan dat neutraal tot positief bewust zodanig is geformuleerd omdat het echt één categorie is. Er is geen aparte categorie superpositief.

De heer Van Breemen informeert naar de vraagstelling. Als hij de vraag krijgt vindt u het goed dat daar vluchtelingen komen is zijn antwoord niet nou neutraal tot positief. Hij zou dan reageren met dat is een goed idee of dat is een slecht idee.

De heer Wolters vervolgt dat de vraag vindt u het een goed of slecht idee bewust niet is gesteld. De vraag die leidend was voor de gesprekken die aan de deur hebben plaatsgevonden was mensen informeren over wat er komt, vragen wat zij ervan vinden, vervolgens vragen welke aandachtspunten of zorgen heeft u daarbij. Mensen is niet gevraagd om zich voor of tegen de komst van vluchtelingen uit te spreken.
Er zijn geen brieven bezorgd aan de looproutes en daar is ook niet aangebeld.

De heer Van Mourik wijst op de locatie van de boot en vindt de vraag over de looproutes terecht. Hij denkt hierbij ook aan de Concordiaweg, de Nieuwe Hoven en de Stationsweg. Hij heeft zelf navraag gedaan en denkt dat het verstandig is om de direct omwonenden langs deze routes ook te consulteren.

Wethouder Van Doesburg bevestigt dat mensen via bepaalde routes zullen lopen en dat hier geen formele consultatie is gedaan. Het voornaamste doel van de participatieronde was om een beeld te krijgen wat er leeft, of er een enorme weerstand is. Gebleken is dat er geen weerstand is en dat één en ander redelijk positief is ontvangen.

De heer Van Mourik is van mening dat mensen die van de boot komen geen direct contact hebben met het achterliggende gebied, noch met de Lingewijk aan de overkant, maar wel met de mensen die zich direct op de hoek bevinden. Hij hoort dit later nog wel een keer.

De heer Klein informeert of er bij de doodlopende weg ook is gedacht aan de veiligheid voor deze mensen op het cruiseschip bij een incident. Voorts informeert hij naar de aansluiting op het riool. Hij begrijpt dat er een aggregaat gaat draaien waarbij het geluid binnen de normen blijft. Hij vraagt wat de situatie is als hier wel overlast van ondervonden wordt.

De heer Wolters antwoordt dat het college eerder al een gedoogbesluit heeft genomen. De Provincie heeft de locatie getoetst op geluid en veiligheid. Als er overlast wordt ervaren kan er altijd een melding gedaan worden. De boot is zelfvoorzienend waardoor hij veronderstelt dat er geen rioolaansluiting nodig is.

De heer Schefferlie spreekt zijn complimenten uit in de richting van KLIK. Hij begrijpt de zorgen van de heer Van Mourik, maar de plekken zijn onderzocht met een eenduidige uitkomst die als representatief aangemerkt kan worden. Hij informeert hoe het zit met de veiligheid voor kinderen en volwassenen die niet kunnen zwemmen. De mogelijkheid bestaat dat het langer wordt dan tot april 2022. Hij vraagt of er in dat geval nog een evaluatie volgt voordat er wordt besloten.

De heer Wolters weet dat het COA minder kinderen naar deze locatie brengt dan bijvoorbeeld in het voormalig Belastingkantoor in verband met het water. Hij moet het antwoord met betrekking tot volwassenen die niet kunnen zwemmen schuldig blijven.
Een maand voordat de optie voor verlening aan de orde komt wordt geëvalueerd hoe het tot dan toe is gegaan zodat zaken voor een eventueel vervolg op tijd in de raad gebracht kunnen worden.

De heer Houtepen vraagt hoe gaat met de veiligheid in verband met de coronamaatregelen.

De heer Wolters antwoordt dat de boot een hogere capaciteit heeft dan 150 mensen. Het COA moet zich ook aan de coronamaatregelen houden. Over de precieze invulling moet hij het antwoord schuldig blijven, maar het COA neemt haar verantwoordelijkheid.

Mevrouw Hamann bedankt de heer Rijneveld voor zijn hartverwarmende woorden. Het is fantastisch dat er in zo'n korte tijd 140 mensen klaar stonden om te helpen. Zij leest dat de boot veilig is verklaard voor maximaal 150 personen. Als dat er meer worden, moet er een nieuwe veiligheidskeuring plaatsvinden. In de stukken staat rondom 150, zij verzoekt om verduidelijking. Zij vraagt of er met de daar aanwezige bedrijven overleg is geweest over de

komst van de boot. Voorts vraagt zij of de tankopslag te combineren is met een vluchtelingenboot met 150 mensen.

De heer Wolters antwoordt dat de tankopslag ook onderdeel is geweest van de veiligheidstoets van de Provincie. Beide zaken kunnen op deze locatie samengaan. Er mogen niet meer mensen op de boot dan veilig is. Rondom betekent daarom dus minder dan 150. Hij weet niet of er overleg is geweest met de bedrijven.

Mevrouw Hamann vindt het beter om maximaal 150 te vermelden.

De heer Hassouna bedankt voor de inspraak en de presentatie en wenst de wethouder beterschap. Zijn fractie heeft ook zorgen over de veiligheid, zeker omdat er ook kinderen opgevangen worden op de boot. Het COA heeft ervaring met de opvang op boten, de kades afgezet en er wordt voorlichting gegeven. Bij voorkeur worden er geen mensen onder de 18 op een boot opgevangen. Hij vraagt of de gemeente voornemens is (eventueel in samenwerking met het COA) om zwemlessen aan te bieden. In het verzoek van COA wordt 150 tot 200 genoemd, hij verzoekt om verduidelijking met betrekking tot het verschil.

De heer Wolters antwoordt dat dit verzoek is gedaan toen de capaciteit van de boot nog niet bekend was. Op dit moment zijn er nog geen plannen voor zwemlessen. Hoe met de zwemveiligheid wordt omgegaan is een onderdeel van overleg met het COA.

De heer Houtepen vraagt of het mogelijk om schriftelijk toe te lichten voor de raadsvergadering hoe de coronamaatregelen gehandhaafd kunnen worden op een boot.

De heer Wolters antwoordt dat dit aan het COA gevraagd wordt.

Mevrouw Dansen is verbaasd dat er geen gegevens bekend zijn over zwemveiligheid en hoopt dat hier nog over nagedacht wordt. In het raadsvoorstel is duurzaamheid niet van toepassing en zij wijst in dit kader op de generator en afval. Zij informeert hoe dit wordt opgelost.

De heer Wolters antwoordt dat dit onder de zelfvoorzienendheid van de boot valt die zijn eigen kenmerken heeft.

Mevrouw Dansen is niet tevreden met dit antwoord. 150 mensen op een boot betekent een behoorlijke hoeveelheid afval.

De heer Wolters vervolgt dat het COA op verschillende plaatsen ervaring heeft met dit soort boten (Hellevoetsluis, Ridderkerk, Rotterdam). Hij gaat er vanuit dat het afval wordt afgevoerd volgens de regels die daaraan worden gesteld.

Mevrouw Dansen raadt aan om na te gaan hoe dit op de andere boten gaat zodat eventuele problemen worden voorkomen.

De voorzitter sluit de I&O sessie en schorst de vergadering.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft aan dat overgegaan wordt naar de B&A sessie.

De heer Van Mourik heeft een punt van orde. Hij is vandaag pas op de hoogte gebracht van alle zaken die spelen. De wethouder gaf aan dat de fractievoorzitters op 16 november geïnformeerd zijn. Door het eigen systeem is een wat vreemde constructie bedacht. Hij komt hier in januari nader op terug. Hij is blij dat het verslag van de fractievoorzittersbijeenkomst inmiddels is toegevoegd. Zijn naam staat bij de aanwezigen, maar hij is geen fractievoorzitter en daarom was hij niet welkom. Hij is daarom pas sinds 10 minuten op de hoogte van de zaken die daar gewisseld zijn.

De heer Van Breemen biedt de heer Van Mourik zijn excuses aan voor het onterecht noteren van zijn naam bij de aanwezigen. Hij bedankt het college dat de participatie zo snel is opgetuigd. Er zijn al wat opmerkingen gemaakt over het blok. De uitkomsten zijn overwegend positief, hoewel wellicht niet helemaal representatief. Hij is niet positief over de Engelstalige flyer over de boot wat duidelijk maakt dat de vluchtelingen kunnen genieten van een panoramarestaurant en een zonnedek met zwembad. Hij acht het redelijk smakeloos om dit bij de stukken te voegen. In het fractievoorzittersoverleg van de 16 november heeft de wethouder meermaals benadrukt dat er geen verzoek van het COA lag, maar dat de gemeente zelf een bod heeft gedaan. Dit heeft de wethouder zojuist in zijn inleiding herhaald, maar er is een brief bijgevoegd van het COA van 11 november waarin aangegeven wordt dat er een boot is geregeld en gevraagd wordt of deze boot aan mag leggen. Hij verzoekt om verduidelijking. De gedoogbeschikking gaat per 10 december in, maar in de bijgevoegde stukken gaat deze al in op 19 november. Het college geeft aan dat er een humanitaire bijdrage wordt geleverd aan de opvang van vluchtelingen. Hij benadrukt dat dit al werd gedaan in het Belastingkantoor voor 300 mensen. Het is onverteerbaar en onuitlegbaar aan de mensen die nu elders geplaatst zijn dat zij uit het Belastingkantoor zijn gezet terwijl er nu een boot wordt neergelegd voor 150 mensen. Het Belastingkantoor was ook een tussenoplossing die verlengd had kunnen worden zodat er voor meer mensen een betere tussenoplossing zou zijn geweest. Voorts wordt gesteld dat er een extra inspanning wordt geleverd, dit had Gorinchem beter kunnen doen door het Belastingkantoor open te houden. Zijn fractie is niet blij met de gang van zaken. Het is duidelijk dat een politieke belofte van een aantal mensen prevaleert boven een humanitaire oplossing en nu wordt er als een soort van schaamlap een boot neergelegd. Het Belastingkantoor had gewoon open moeten blijven voor 300 mensen, in plaats van deze tweederangs oplossing.

Mevrouw Molengraaf heeft dezelfde vraag over de datum van het verzoek van het COA, vijf dagen voor het fractievoorzittersoverleg en hier is met geen woord over gerept. Zij hoort dat het verzoek van het COA aanvankelijk niet duidelijk was (150 of 200 mensen) en begrijpt niet hoe dit alles zo langs elkaar heen kan gaan. Zij informeert waarom de wethouder uit de consultatie afleidt dat er een overweldigende meerderheid was voor het neerleggen van een boot, want de wethouder komt met geen enkele aanpassing. Zij heeft eveneens gewezen op de veiligheid waarbij de wethouder aangaf dat het om gezinnen gaat met kinderen van plus 1 jaar, nu wordt gezegd gezinnen met kinderen boven de 12 jaar. Zij vindt het bezwaarlijk dat hierbij ook mensen zijn die niet kunnen zwemmen. De kade daar is erg steil en moeilijk bereikbaar. De omgeving is rommelig en kan potentieel gevaarlijk zijn en bovendien zijn daar bedrijven aanwezig. Zij vindt hier niets over terug in het stuk en daarom zou zij graag inzage willen in de veiligheidstoets die heeft plaatsgevonden. Er wordt een goed geoutilleerde geschikte locatie die prima beviel ingeruild voor een boot met allerlei ingewikkelde vraagstukken in een voor vluchtelingen niet fijne omgeving. Haar fractie staat niet te juichen.

Mevrouw Van Oversteeg spreekt haar waardering uit voor de terugblik van de wethouder op het fractievoorzittersoverleg van 16 november voor wat betreft de snelheid en het gevoel van overvallen zijn. Zij heeft dezelfde vraag over de brief van het COA en vraagt op welke wijze dit op de tijdlijn van gebeurtenissen moet worden gezien. Haar fractie heeft waardering voor de wijze waarop er snel geschakeld is over communicatie en participatie waardoor de korte tijd zo nuttig mogelijk besteed is. Zij begrijpt dat er meer tijd nodig is om kleinschalige opvang te realiseren. Haar fractie wil ruimte bieden voor deze tussenoplossing, maar vraagt zich af of het handig is om de einddatum van 1 april te kiezen en is benieuwd hoe andere fracties daarover denken.

Mevrouw Hamann merkt op dat het proces wederom een puinhoop is, het is marchanderen met mensen, zowel vluchtelingen als de inwoners van de stad. Het grote probleem van de vluchtelingenopvang in Nederland is eigenlijk een probleem van Den Haag. Er wordt druk op gemeenten uitgeoefend met als gevolg dat er steeds halsoverkop maatregelen worden getroffen. Het Belastingkantoor in, het Belastingkantoor uit omdat de wethouder dit heeft

beloofd, een boot, participatie in de Haarwijk waar deze mensen waarschijnlijk nooit gaan komen, raadsleden bijeen roepen, evalueren, participeren (toch nog een beetje gelukt). Haar fractie ziet dat halsoverkop beleid is geworden. Enige vorm van realiteitszin wordt gemist. De problemen worden vooruitgeschoven naar de volgende coalitie. Raadsleden worden gedreigd met argumenten als wanneer jullie niet instemmen, komen deze mensen in een sporthal terecht zonder plafond. Dit lijkt op een vorm van chantage. Haar fractie is voor weloverwogen beleid waarbij de raad aan zet is, want daar moeten de besluiten genomen worden en ligt de verantwoordelijkheid. Deze verantwoordelijkheid wil haar fractie nemen en daarom kondigt zij een motie aan voor het aanstaande raadsdebat over dit onderwerp. Zij heeft nog enkele vragen met betrekking tot het hapsnap voorstel voor een boot aan de Handelskade tot 1 april.

De heer Oostrum refereert per interruptie aan het woord halsoverkop, je zult maar halsoverkop je land moeten verlaten omdat je leven in gevaar komt. Hij denkt dat Gorinchem dan klaar moet staan om deze mensen op te vangen.

Mevrouw Hamann vindt dat verschrikkelijk maar er wordt gemarchandeerd met deze mensen en dat is geen goede zaak. De raad wordt steeds geconfronteerd met rare noodoplossingen. Dat is voor niemand goed.

Mevrouw Molengraaf vindt deze interruptie eigenlijk niet zo netjes, want de raad kan er niets aan doen dat vluchtelingen halsoverkop hun land moeten verlaten. Het college had het Belastingkantoor eerder kunnen sonderen in plaats van drie dagen van te voren in gesprek gaan over wat er gedaan moet worden.

Mevrouw Dansen is het volkomen eens dat de wethouder de raad gewoon had moeten meenemen in het proces dan was het niet halsoverkop geweest en was er gewoon meegedacht. Dit kan echt niet, de heer Oostrum moet zich schamen.

De heer Oostrum kijkt enkel naar het belang van deze mensen en daarom vindt hij de term halsoverkop niet correct. Over het proces kan nog gesproken worden.

Mevrouw Dansen roept op dit te vertellen aan de eigen wethouder.

Mevrouw Hamann vervolgt dat het inderdaad om het belang van deze mensen gaat. Veiligheid heeft zij al genoemd. Zij ziet graag terug in het raadsvoorstel dat het om maximaal 150 mensen gaat. De evaluatie moet naar 1 februari vervroegd worden omdat 1 april de einddatum is. Als dit pas op 1 maart gebeurt, zal er wederom paniek ontstaan en moet het vervolgens halsoverkop omdat er dan nog maar één maand is om te beslissen midden in verkiezingstijd. Zij wil graag dat er een mogelijkheid is om contact op te nemen met de gemeente voor eventuele klachten van inwoners en bedrijven en dat niet gezegd wordt dat het COA dit oppakt. De klachten moeten gebundeld meegenomen worden in de evaluatie. Zij herhaalt dat er overlegd moet worden met de bedrijven aan de Handelskade over de komst van de boot. De Commissaris van de Koning constateert dat zijn provincie Zuid Holland achterblijft voor wat betreft de opvang van vluchtelingen. Hij heeft gelijk, want diverse gemeenten in Zuid Holland hebben nog nooit een AZC gehad en leveren ook geen woonruimte aan statushouders. Gorinchem doet dat heel trouw wel. Zij informeert of het niets eens tijd wordt dat er wetgeving volgt vanuit Den Haag zodat niet telkens dezelfde gemeenten leveren. Gorinchem heeft ook gebrek aan woonruimte voor bijvoorbeeld starters, arbeidsmigranten en vele anderen die krap bij kas zitten. Het Belastingkantoor zou verbouwd worden naar woningen.

De voorzitter verzoekt mevrouw Hamann om haar betoog af te ronden omdat het bouwen van woningen buiten de orde valt.

Mevrouw Hamann hoort allerlei opmerkingen over kleinschalige opvang alsof de mensen van de boot straks naar de kleinschalige opvang zouden moeten. Zij is van mening dat de

raad eerst moet bespreken of kleinschalige opvang wordt gewenst, wellicht is het beter om een fatsoenlijk AZC te beginnen met goede voorzieningen en beveiliging in plaats van kleinschalige opvang op verschillende locaties in de stad waar wellicht woningbouw wordt gewenst.

De heer Houtepen geeft aan dat zijn fractie vanuit maatschappelijk oogpunt van mening is dat vluchtelingen moeten worden opgevangen in Nederland. Toen het COA enige tijd geleden vroeg of noodopvang mogelijk zou zijn in het Belastingkantoor was duidelijk waarom dit verzoek aan de gemeente Gorinchem werd gericht. Het gebouw is geschikt voor 300 vluchtelingen en in eigendom van het COA. Het is hem niet duidelijk waarom er nu een verzoek ligt om vluchtelingen op een andere plek in Gorinchem op te vangen. Dit zou alleen te begrijpen zijn als Gorinchem weer aan de beurt zou zijn, maar dit lijkt zijn fractie niet het geval gezien de drie eerdere beurten die Gorinchem reeds heeft vervuld. Als er geen geschikte plek is, denkt hij niet dat Gorinchem opnieuw aan de beurt is. De oplossing die nu voorligt, is geen goede oplossing.

De heer Klein sluit zich aan bij het advies om niet een maand van te voren te evalueren, maar dit inderdaad minimaal twee maanden van te voren te doen zodat er niet overhaast beslist hoeft te worden, zeker gezien het feit dat de verleningsperiode 6 maanden is. Zijn fractie staat in de basis positief tegenover de rol die Gorinchem vervult om het COA te helpen voor mensen in nood. Het valt tegen dat er op dit moment nog steeds met noodoplossingen wordt gewerkt met opnieuw lange periodes van onduidelijkheid terwijl al is gesproken over kleinschalige opvang en toen werd gesproken over het Belastingkantoor bekend was dat dit niet opgelost zou zijn. Hij leest dat er waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2022 over structurele oplossingen wordt gesproken met de raad. Zijn fractie hoopt dat hier wat meer urgentie aan gegeven kan worden zodat er concretere plannen besproken kunnen worden aan het begin van 2022.

De heer Schefferlie is het eens met mevrouw Hamann als zij zegt dat de rijksoverheid er echt een puinhoop van maakt. Het COA zet gemeenten steeds voor het blok. In Gorinchem is dat gedaan door het Belastingkantoor aan te kopen zonder overleg vooraf. Je kunt eenmalig grootschalig opvangen, of langdurig hard werken aan draagvlak als alle gemeenten van Nederland gewoon goed bijdragen. De overheid moet betrouwbaar zijn en daarom moet men zich neerleggen bij een raadsmeerderheid en een genomen besluit. Hij heeft waardering voor de voortvarendheid van het college en de moed waarmee in de geest van wat vaak in de raad wordt gezegd wordt gehandeld; Gorinchem wil van betekenis blijven in een kleinschalige vorm vanuit het idee dat alle gemeenten hun bijdrage leveren. In de wetenschap dat kleinschalige opvang een langere voorbereiding vraagt is kordaat gehandeld. In het besloten overleg is de fractievoorzitters slechts een mogelijkheid geboden om dit heel snel te doen. Zijn fractie heeft begrip voor de wens om eerst de wijk te consulteren.

Mevrouw Hamann hoort de geest van de raad die perse kleinschalige opvang wil op diverse locaties. Dat is niet haar geest, zij denkt er echt heel anders over.

De heer Schefferlie vervolgt dat hij niet de indruk heeft dat de raad unaniem was, maar hij heeft het idee dat de meerderheid van de raad voor duurzame, kleinschalige opvang is. Het was mooi geweest als men gelijk door had kunnen gaan, maar er moet ook aan draagvlak gewerkt worden. Zijn fractie is positief over de uitkomsten van de consultatie van de wijk. De mensen die opgevangen worden kunnen op diverse plaatsen in de stad hun tijd besteden naast de activiteiten die ter plekke moeten plaatsvinden waardoor zijn fractie denkt dat dit een goede tussenstap is om vanuit Gorinchem een passende bijdrage te leveren.

Mevrouw Molengraaf merkt op dat zij regelmatig vragen heeft gesteld over de duurzame kleinschalige opvang, maar hierin zijn nog geen concrete stappen gezet. Zij leest in het voorstel dat het college vindt dat dit ook een soort kleinschalige opvang is. Zij informeert

hoe de heer Schefferlie het aantal van 150 duidt. De kleinschalige opvang waar destijds over gesproken is op voorstel van de PvdA was maximaal 50 mensen.

De heer Schefferlie ziet wat nu wordt voorgesteld als noodopvang om te voorkomen dat mensen op andere plekken in het land op veel minder comfortabele plekken terechtkomen. Hij zou het liefst zien dat het met draagvlak op plekken 50 mensen kunnen zijn, maar wellicht zijn er mogelijkheden om het iets groter te doen. Hij vindt persoonlijk 50 aantrekkelijker dan 150, maar dit moet nader verkend en besproken worden om vervolgens het COA te verleiden om daaraan mee te werken.

De heer Hassouna is voor dit moment content met de noodopvang op het cruiseschip. Het COA is ook tevreden over deze opvang. Zijn fractie heeft enige moeite met tijdelijk en de gestelde data. Zo lang de nood hoog is, mag de boot daar blijven liggen. De opvangcapaciteit van het COA blijft tot op heden uiterst zorgwekkend. Het scenario waarin asielzoekers onder het mom van crisisopvang worden ondergebracht in sporthallen moet voorkomen worden en daarom zijn voor het einde van het jaar fors meer locaties nodig. Migratiestromen zijn onvoorspelbaar en er is geen zicht op de realisatie van voldoende opvangcapaciteit in Nederland. Het is vanuit humanitair oogpunt voorbarig om een eindpunt te verbinden aan de noodopvang op het cruiseschip. Zijn fractie is voornemens een amendement in te dienen met het standpunt dat noodopvang verleend moet worden zo lang de nood hoog is. Dit besluit moet steeds opnieuw afgewogen worden in het licht van de dan geldende omstandigheden om irrealistische verwachtingspatronen bij inwoners te voorkomen. Zijn fractie komt vervolgens met een tweede amendement met een vergelijkbare motivatie als bij het eerste amendement en hierbij wordt nogmaals het voormalig Belastingkantoor onder de aandacht gebracht om tegen de achtergrond van het voorkomen van crisisopvang, inhumane omstandigheden voor asielzoekers en het opkomen voor een uiterst kwetsbare groep mensen die huis en haard zijn ontvlucht in de vrees voor oorlog en geweld (mensen die een leven hebben meegemaakt met een intensiteit die velen zich niet kunnen voorstellen) waardoor het ondenkbaar en onverantwoord is om het voormalig Belastingkantoor niet beschikbaar te stellen aan het COA als asielzoekerscentrum. De keuze is dus leegstand of opvang. Overnachten in tentenkampen is een situatie die het college voor de rechten van de mens en de Nationale Ombudsman aanmerken als volstrekt ongeschikt in de wintermaanden. Het voormalige Belastingkantoor beschikt over een functionele verwarming, kookgelegenheid, sanitaire voorzieningen, aparte kamers met voldoende privacy en daarom is het onmenselijk om het COA op dit moment deze locatie te ontzeggen. Zijn fractie roept het college op om geheel op eigen initiatief toestemming te verlenen voor noodopvang in dit gebouw, Gorinchem is immers de stad van tolerantie.

De heer Van Breemen herinnert zich dat gezegd is dat 1 april een definitieve datum is omdat de reder daarna het schip weer nodig heeft.

De heer Oostrum zegt dat het voor zijn fractie een menselijke plicht is om vluchtelingen op te vangen. Gorinchem heeft al meerdere malen bewezen dat zij dat heel goed kan. Hij bedankt de inspreker die aangaf dat er heel veel bereidheid is om te helpen en ondersteunen. Het college stelt een tijdelijke oplossing voor met kleinschalige opvang op een boot. Vanuit de wijken zijn er weinig tot geen negatieve reacties gekomen waaruit afgeleid mag worden dat er een vrij breed draagvlak is. Zijn fractie kan instemmen en hoopt dat verlenging niet noodzakelijk zal zijn omdat er op dat moment met het COA tot kleinschalige opvang gekomen kan worden. Zijn fractie biedt ook ruimte om dit van 50 naar 75 op te rekken.

Mevrouw Hamann vraagt of er niet eerst voorstellen in de raad besproken moeten worden of kleinschalige opvang wel wordt gewenst omdat er al allerlei aannames worden gedaan.

De heer Oostrum wijst op het amendement dat bijna raadsbreed is aangenomen toen het ging over de opvang van vluchtelingen en asielzoekers in het voormalig Belastingkantoor.

Mevrouw Hamann vervolgt dat het haar bekend is dat dit amendement is aangenomen, maar dat wil nog niet zeggen dat het per 1 april klaar is. Zij veronderstelt dat hier raadsvoorstellen voor zullen moeten komen.

De heer Oostrum verduidelijkt dat hij hoopt dat er voor de tijd in overleg met het COA tot overeenstemming gekomen kan worden daarover.

Mevrouw Dansen constateert dat er een hele avond wordt gesproken omdat twee wethouders hun werk niet goed gedaan hebben. De huidige wethouder had alleen maar de moeite hoeven nemen om de raad mee te nemen in zijn ideeën met betrekking tot de opvang van vluchtelingen. De coalitie vindt het nodig om te stellen dat wanneer hier niet onmiddellijk ja op wordt gezegd je dan niet voor opvang van vluchtelingen bent. Dat vindt zij schandalig. Haar fractie is voor het helpen van mensen in nood maar niet als het door de strot geduwd wordt. Dat is wat er nu gebeurt. De boot moet er niet op deze manier komen.

De voorzitter biedt de wethouder gelegenheid om te reageren naar aanleiding van hetgeen naar voren is gebracht.

Wethouder Van Doesburg heeft in zijn inleiding juist gewezen op draagvlak en eensgezindheid wat hij heeft bemerkt bij de raad. Dit juicht hij toe omdat een dergelijke grote crisis dit verdient. Dit is de reden dat Gorinchem een extra bod met een boot heeft gedaan aan het COA, los van het Belastingkantoor. Hij benadrukt dat hier geen verzoek aan ten grondslag ligt, maar dit is uiteindelijk wel op papier gezet op verzoek van de gemeente omdat deze formaliteit nodig is om bij de Omgevingsdienst en de Provincie te overleggen voor de veiligheidstoets en het gedoogbesluit. Hij begrijpt dat er zorgen zijn over de veiligheid maar hierop is getoetst. Er wordt terecht opgemerkt 150 omdat dit inderdaad moet kloppen met de richtlijnen voor veiligheid. Hij is het eens dat er tijdig geëvalueerd moet worden (februari). Het COA is natuurlijk het eerste aanspreekpunt. Er is gesproken met de bedrijven aan de Handelskade.

Mevrouw Molengraaf hoort de wethouder twee dingen zeggen die niet juist zijn. Hij zegt het staat los van het Belastingkantoor, maar als zij de notulen naleest, ziet zij dat het college oorspronkelijk echt van plan was om 150 mensen vanuit het Belastingkantoor direct door te plaatsen naar de boot vandaar de haast. Zij vindt het bijzonder dat de wethouder steeds zegt er ligt geen verzoek, maar er is wel gevraagd om een verzoek te doen. Dit is gedateerd op 11 november en daar begrijpt zij helemaal niets van.

Wethouder Van Doesburg vervolgt dat er een mogelijkheid was om mensen binnen Gorinchem te verhuizen vanuit het Belastingkantoor, maar op zichzelf staat dit bod daar los van. Het verzoek is op 11 november gedaan, maar voor die tijd is dat idee al ontstaan.

Mevrouw Molengraaf probeert de datum te begrijpen. Op 16 november wist de wethouder dat het COA een verzoek ging doen. Zij vraagt waarom de raad hier niet van op de hoogte is gesteld.

Wethouder Van Doesburg verduidelijkt dat met betrekking tot het Belastingkantoor werd gevraagd of het COA een verlengingsverzoek had gedaan. Dat verzoek is niet gedaan en strikt formeel lag er geen verzoek voor een boot, behalve dat dit is geformaliseerd in deze brief. Het idee van het bod is vanuit het college gekomen.

Mevrouw Molengraaf verwijst nogmaals naar de notulen. De wethouder heeft inderdaad gezegd er ligt geen verzoek tot verlenging, maar de wethouder heeft ook heel duidelijk gezegd er ligt geen verzoek van het COA voor een boot, maar zij begrijpt nu dat dit verzoek er al wel was.

Wethouder Van Doesburg antwoordt dat mevrouw Molengraaf strikt formeel gezien gelijk heeft. Het feitelijke verzoek kwam van het college en zo moet dat antwoord geduid worden.

De heer Van Breemen vindt het op zich een plausibel verhaal dat er een formeel verzoek van het COA nodig is om zaken in gang te zetten. Hij gelooft ook dat dit op 11 november verstuurd is, maar vindt het een beetje kinderachtig van de wethouder dat hij zegt de vraag ging over een verlengingsverzoek. Ik kan letterlijk citeren, maar er is duidelijk gevraagd of er een verzoek lag vanuit het COA en daarop is geantwoord dat er geen enkel verzoek lag. De wethouder had ook kunnen aangeven dat er een verzoek lag op initiatief van het college. Toen aan de wethouder gevraagd werd vanaf wanneer het verzoek speelde antwoordde hij vanaf afgelopen vrijdag. Als 16 november op een dinsdag is, is 11 november voor afgelopen vrijdag. Hij is benieuwd naar de verklaring van de wethouder waarom de raad pas twee dagen voordat het besluit genomen moest worden is geïnformeerd.

Wethouder Van Doesburg heeft gezegd dat hij niet weet wanneer het verzoek precies is gaan spelen, dat was enkele weken voor deze datum. Hij heeft aangegeven dat hij op de vrijdag voor dinsdag 16 november zeker wist dat het haalbaar was vanwege allerlei technische besluiten (veiligheidstoets, gedoogbesluit, besluit GS). Als hij alvast met een kattenbelletje naar de raad was gekomen had hij er in ieder geval voor gezorgd dat de raad zich minder overvallen had gevoeld. Hij heeft ingeschat dat dit gewoon voor elkaar zou komen, maar dit is een verkeerde inschatting geweest en daarvoor heeft hij al zijn excuses aangeboden. Vervolgens is de participatie vormgegeven en ligt er nu een raadsbesluit voor. Het is niet zo dat hij iets heeft verteld dat niet klopt. Ambtelijk waren er contacten met het COA en is het verzoek geregeld. Hij herhaalt dat er geen verzoek van COA lag om iets extra’s te doen, dat heeft het college zelf bedacht gebaseerd op de eensgezindheid in de raad. Hij zegt toe dat er nog nader ingegaan wordt op het naleven van de coronamaatregelen en de andere veiligheidsaspecten. Hij vindt het jammer dat verondersteld wordt dat het college zichzelf op de borst klopt, dit voorstel wordt gedaan om een bijdrage te kunnen leveren.

De voorzitter geeft de heer Van Mourik het woord voor het stellen van een laatste vraag. Zij verneemt graag in de chat of iedereen tevreden is over reactie van de wethouder op zijn of haar inbreng.

De heer Van Mourik bedankt de heer Van Breemen voor de gemaakte excuses. Hij roept op de bewoners De Concordiaweg, De Nieuwe Hoven, de VVE Waterfront en de bedrijven in ieder geval te informeren.

De voorzitter meldt dat dit wordt toegezegd door de wethouder. Zij ziet dat mevrouw Molengraaf graag nog het woord wil.

Mevrouw Molengraaf is het eens met mevrouw Dansen dat er nu beter gestopt kan worden met deze discussie. De wethouder is niet fit. Zij was vanmorgen ook al heel vroeg op. Zij stelt voor om een andere keer verder te discussiëren.

De voorzitter constateert dat het voorstel wordt aangemerkt als bespreekstuk in de raadsvergadering van 9 december a.s.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng, wenst de wethouder beterschap en sluit de vergadering.